

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok: 2024/2025

Ředitel školy: Mgr. Libor Basel, MBA

Školní metodik prevence: Ing. Martina Gregorová
Mgr. Pavla Piknerová

Obsah

1. Charakteristika školy	2
2. Cíl školní preventivní strategie 2024 - 2028	3
3. Analýza současného stavu ve škole	4
4. Vymezení cílové skupiny	6
5. Metody a formy práce	6
6. Školní řád	7
7. Školní program proti šikanování	8
8. Kultura a prostředí školy	8
9. Výchova k pomoci druhým.....	8
10. Výchova a vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování mládeže	8
12. Spolupráce s institucemi a organizacemi	9
13. Úkoly pro jednotlivé pracovníky	9
14. Školní metodik prevence	10
15. Školní poradenské pracoviště.....	11
16. Volnočasové aktivity pro žáky školy.....	11
17. Žákovský parlament	11
18. Sport ve škole.....	11
19. Aktivity školy.....	11
20. Slavnostní ukončení školního roku	12
21. Závěr	12
Příloha č. 1	13
Příloha č. 2	15
Příloha č. 3.....	17
Příloha č. 4.....	18
Příloha č. 5.....	19
Příloha č. 6.....	22
Příloha č. 7.....	23
Příloha č. 10.....	26
Příloha č. 11	28

1. Charakteristika školy

Název školy:	Střední průmyslová škola Otrokovice
Sídlo:	tř. Tomáše Bati 1266, Otrokovice, 765 02 Otrokovice
Místa poskytovaného vzdělání:	1. Teoretické vyučování tř. Tomáše Bati 1266, 765 02 Otrokovice 2. Odborný výcvik tř. Tomáše Bati 1266, 765 02 Otrokovice a odborné firmy podle zaměření oborů
Jméno ředitele školy:	Mgr. Libor Basel, MBA
Jméno metodika prevence:	Ing. Martina Gregorová, Mgr. Pavla Piknerová
E-mail:	basel@spsotrokovice.cz gregorova@spsotrokovice.cz piknerova@spsotrokovice.cz
Počet žáků:	607
Počet pedagogických pracovníků:	42 teoretické vyučování, 18 odborný výcvik
Počet tříd:	28

Střední průmyslová škola Otrokovice poskytuje žákům kompletní přípravu ve čtyřletých oborech zakončených maturitní zkouškou a tříletých oborech zakončených výučním listem.

Výhodou školy je, že umožňuje pružně reagovat na požadavky trhu práce. Důkazem toho je množství našich absolventů úspěšně působících ve strojírenství, stavebnictví, službách, elektro oborech a v oborech aplikované chemie a gumárensko-plastikářském odvětví. Jednotky studentů aplikované chemie pokračují ve vysokoškolském vzdělávání.

	Tříleté obory	Čtyřleté obory	Dvouleté obory (nástavbové studium)
Obory vzdělání:	Chemik	Aplikovaná chemie	
	Mechanik opravář motorových vozidel	Provoz a ekonomika dopravy	Provozní technika
	Autoelektrikář		
	Instalatér	Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení	
	Karosář		
	Kuchař-číšník		
	Elektrikář		
		Přírodovědné lyceum	

Dokument minimálního preventivního programu patří k výchovně vzdělávacím strategiím školy.

Je to jeden ze způsobů, jak mladým lidem, kteří navštěvují naši školu, ukázat směr ke zdravému životnímu stylu, životním hodnotám, správnému začlenění a postavení ve společnosti a jak poradit a pomoci problémovým žákům, jejich rodičům i pedagogům v obtížných situacích vzniklých v souvislosti s rizikovým chováním.

Prevence rizikového chování je dlouhodobý proces a měl by být propracovaným systémem činností, které vedou k cíli. To znamená, provádět preventivní aktivity důsledně a vytrvale.

Ve škole realizujeme prevenci kompletně v rovině kognitivní, afektivní a psychomotorické. Navazujeme na prevenci z předcházejících let, která se nám osvědčila; reagujeme na nové požadavky školy i společnosti.

2. Cíl školní preventivní strategie 2024 - 2028

Hlavním cílem prevence je podpora zdravého životního stylu.

Chceme se více zaměřit na komunikaci a zvládání náročných, ale běžných životních situací a na zvládání konfliktních situací. Při besedách se žáky se budeme věnovat partnerským vztahům a významu rodiny, životním hodnotám. Nadále budeme zařazovat témata a působit na žáky tak, aby nekouřili, nepili alkohol a nežívali drogy, neřešili náročné životní situace zkratkovitě, neuváženě. Cílem nás pedagogů je ve spolupráci s rodiči formovat žáky tak, aby se uměli orientovat v dané problematice, zajímali se o ni, dokázali se zeptat na problém a věděli, jak ho řešit. Uměli si vážit sebe a svého zdraví, života, uměli krotit svoji agresi, věděli, co s volným časem, jak zvládat dodržování společenských norem a posilovali své sociální dovednosti.

Cíle prevence chceme dosáhnout besedami s odborníky, školním metodikem prevence a výchovným poradcem, školním psychologem, diskuzemi s vedením školy a pedagogy, organizováním akcí pro žáky a vyučující; vlastním příkladem. Pro pedagogy jsou k dispozici nabídky DVPP, rovněž jsou jim školním metodikem prevence poskytovány podpůrné materiály a metodiky pro práci se třídou, nebo pro jejich osobní růst. Cílem je pracovat na dobrém klimatu třídních kolektivů a budovat tak dobré klima školy.

Od školního roku 2023/2024 mají vyučující možnost využívat od společnosti MADIO z.s. „Metodiku pro vedení třídnických hodin“ jako jednu z možností práce s třídními kolektivy.

• Dlouhodobé cíle:

1. Systematická výchova ke zdravému životnímu stylu.
2. Podpora a rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí žáků.
3. Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti rizikového chování.
4. Využívání informačního systému mezi školou, rodiči a žáky.

• Střednědobé cíle:

1. Průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizikového chování.
2. Pravidelná evaluace preventivních programů.
3. Rozšíření nabídky forem a metod působení na žáky v oblasti rizikového chování.
4. Uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny žáků.
5. Vytváření podmínek pro smysluplné naplňování volného času žáků.
6. Prezentace školy prostřednictvím webových stránek a jiných aktivit.
7. Informační činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a rizikového chování.
8. Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování a práce s třídním kolektivem.

• Krátkodobé cíle:

Žáci prvních ročníků

- vzájemné poznání spolužáků, pedagogů a dalších zaměstnanců školy,
- společné stanovení a zažití pravidel harmonického soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,

- výchova k vzájemné úctě a sebeúctě,
- zvládání konfliktů a schopnost komunikace,
- výchova k vyjádření vlastního názoru,
- výchova k práci v kolektivu,
- uvědomění si možných rizik v souvislosti se zneužíváním návykových látek,
- pochopení pojmu zdraví, z něhož se odvíjí i chápání poškození zdraví, psychická odolnost,
- dětská práva,
- využívání nabídek NNO, KHS Zlín, preventivních programů doporučených KPPP Zlín.

U žáků vyšších ročníků se chceme zaměřit především na:

- vzájemnou toleranci,
- harmonické soužití mezi žáky a učiteli,
- spolupodílení se na vytváření pozitivního a adekvátního sebehodnocení u žáka,
- výchovu k vzájemné úctě a sebeúctě,
- zvládání a řešení konfliktů a schopnost komunikace,
- výchovu k vyjádření vlastního názoru,
- práci v kolektivu,
- vytváření bezpečného prostředí ve třídě, ve škole,
- bezpečné chování na internetu
- svět kolem nás a rizika, která na nás číhají – alkohol, drogy, kouření, sexuálně přenosné choroby; hospodaření s financemi; morální slepota; konzumní společnost; ohniska napětí v Evropě a ve světě,
- pochopení pojmu zdraví, z něhož se odvíjí i chápání poškození zdraví (životní styl, závislosti a závislostní chování, nezodpovědné sexuální chování, zvládání agrese, stresu, sebepoškozování, suicidum),
- pochopení významu fungující rodiny (partnerství, manželství, rodičovství; finanční gramotnost),
- podporu sportovního ducha a zásady fair play ve sportu i běžném životě.

3. Analýza současného stavu ve škole

- U nastupujících prvních ročníků sledujeme základní neznalosti v používání mateřského jazyka jak ve formě mluvené, tak ve formě psané. Rovněž grafické vyjadřování je u většiny na velmi nízké úrovni stejně jako matematické dovednosti.
- S příchodem nových žáků, zaznamenáváme zvýšenou potřebu být on-line na sociálních sítích (hlavně tzv. ve „skupině“ třídy). S tím ale paradoxně souvisí nezvládání běžné komunikace a „řešení“ neexistujících pseudoprotblémů, které si žáci v internetovém prostředí vytvoří.
- Napříč ročníky se vyskytují žáci s psychickými problémy, někteří se sebepoškozují. Školní psychologka má v rámci možností tyto žáky podchyceny; většina z nich je v péči klinického psychologa.
- Pozitivní atmosféru ve třídách se snažíme posilovat zavedením třídnických hodin do rozvrhu s využitím metodiky „Tipy do třídnických hodin“ (MADIO z.s.) a jiných metodik.
- Komunikace s rodiči probíhá prostřednictvím Bakalářů/ Komens/ Zprávy. Především třídní učitele komunikují i telefonicky.
- Ve šk. roce 2024 – 2025 zavádíme možnost omlouvání absence prostřednictvím aplikace Bakaláři.

- Pro školní rok 2024-2025 jsme stanovili pevný rámec pro fungování školního poradenského pracoviště pod vedením ZŘTV Alice Tesaříkové, Ing., PhD.

Hodnocení rizikového chování a minimálního preventivního programu za školní rok 2023/2024

Do prevence ve škole jsou zapojeni všichni žáci, pedagogové a zaměstnanci školy. V tomto směru iniciativu vyvíjel i žákovský parlament. Ten i nadále zprostředkovává především komunikaci mezi žáky a vedením školy. Svou činností se podílí na utváření vnitřního klimatu školy a kultuře prostředí školy (žákovský klub, nástěnky, školní informační kanál, odpočinková zóna v rámci projektu „Kdo jiný?“). Žákovský parlament aktivuje žáky k akcím kulturně-společenským, sportovním, sociálním, ekologickým a pracuje především v režii kariérové poradkyně.

Prevenčí rizikového chování se cíleně zabýváme řadu let. Chování žáků se mění, mění se i rizika a projevy závadového chování. Oproti minulému školnímu roku se u prvních ročníků objevilo v menší míře zneužívání (nadužívání) nikotinu ve formě nikotinových sáčků, ale zaznamenali jsme nárůst požívání energetických nápojů. Stále častěji žáci vyhledávají individuální konzultace z osobních důvodů, z důvodů psychických problémů (deprese, ztráta motivace, sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, sociální fobie). Individuální konzultace se školní psycholožkou nebo metodičkou prevence a výchovnou poradkyní si vyžádali nejen žáci, ale i vyučující a také rodiče. Převážně se jednalo o řešení osobních problémů a problémů v rodině.

O různých úskalích i nástrahách života a způsobech, jak jim čelit, na koho se v případě potřeby ve škole obrátit byli žáci informováni jednak na webových stránkách školy, kde je pro ně dostupný Minimální preventivní program, jehož součástí je seznam odborných pracovišť zabývajících rizikovým chováním, krizí v rodině, domácím násilím, počátkům depresivních stavů apod. Kontakty na odborníky žáci, rodiče i vyučující získávají přímo osobně i u metodičky prevence, ve škole na nástěnkách ŠMP. Některé kontakty nebo nabídky psychologického poradenství, finančního poradenství nebo řešení krizí v rodině zasílala ŠMP rodičům i žákům prostřednictvím aplikace Komens do Zpráv, nebo žákům vyžadujících tuto pomoc do aplikace Teams.

V rámci všeobecné primární prevence se 1. ročníky učebních oborů zúčastnily seznamovacích kurzů, kde se žáci prostřednictvím aktivit zážitkové pedagogiky měli možnost více poznat navzájem mezi sebou, se svým třídním učitelem, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Aktivita byly voleny tak, aby podpořily dovednost vzájemné komunikace, nastavení a dodržování pravidel vzájemného soužití a ohleduplnosti. Tato akce má vždy velký význam pro adaptaci žáků při přestupu ze ZŠ na střední školu, pro vytvoření nových kamarádských vztahů a upevnění vlastního místa v novém kolektivu spolužáků. Již dlouhodobě tyto kurzy absolvujeme s žáky učebních oborů v Domě Ignáce Stuchlého ve Fryštáku, kde s žáky pracují kvalifikovaní lektori. Tyto kurzy jsou pouze dvoudenní.

Ve školním roce 2023/2024 první ročníky maturitních oborů absolvovaly dvoudenní kurz v areálu školy. Tento způsob realizace jsme vyzkoušeli poprvé a reagovali jsme tak především na finanční náročnost vícedenních pobytových kurzů a stále častější neúčast žáků právě z finančních důvodů. Kurzy vedli zkušení lektori, shodou okolností naši vyučující, kteří se soukromě dlouhá léta aktivně věnují práci s mládeží a mají s typem těchto akcí bohaté zkušenosti. Přestože se kurzy konaly v areálu školy a ze tří dnů byly zkráceny na dva, žáci i třídní učitelé spolu s výchovnou poradkyní vytěžili ze společně strávených chvil maximum a můžeme říct, že tento zp. organizace kurzů a získané výstupy jsou u maturitních oborů na srovnatelné kvalitativní úrovni, jako pobytové kurzy žáků učebních oborů.

Od roku 2021 až do podzimu 2023 se naši žáci účastnili on-line podpůrného programu „Jsem v pohodě“, organizovaného společností Madio. Jedná se o on-line nízkoprahový prostor, což znamená, že se studenti nemusí cítit povinni hlásit se do každého tréninkového setkání. Právě naopak, mohou si zvolit setkání, které jim osobně vyhovuje. Účast žáků vychází čistě z jejich zájmu udělat pro sebe něco dobrého. Žáci se zde naučí jak správně relaxovat, jak zvládat emoce, jak se vypořádat se stresem či jak se zklidnit správným dýcháním. Setkání probíhala každých 14 dnů.

Do primární prevence byli zapojeni hlavně učitelé občanské výchovy, kteří ještě doplnili další témata vhodná pro mládež – nacionalismus, xenofobie, extremismus, migrace a terorismus a vyučující předmětu Informační a komunikační technologie, kde se věnovali bezpečnému pohybu po internetu, kyberšikaně, kyberagresi, vyhledávání informací a rozpoznávání hoaxů.

Na nespécifické primární prevenci se podíleli i další vyučující, především pak třídní učitelé, kariérová poradkyně a vychovatelé domova mládeže.

Další činností spadající do preventivních aktivit patří pomoc potřebným a dobrovolnictví. Pravidelně se zapojujeme do charitativní sbírkové akce společnosti Život dětem nazvané „Srdíčkové dny“. Kromě několika jednotlivců se pod hlavičkou Adry v dobrovolnictví (doučování malých dětí, návštěvy seniorů) angažovali žáci, kteří jsou zapojeni do plnění odznaku vévody z Edinburghu. Spolupracujeme s DDM Sluníčko v Otrokovicích – naši žáci již několik let pomáhají s organizací vánočních a velikonočních dílen a Dne dětí.

Výchovný poradce (VP) a školní metodik prevence (ŠMP) se pravidelně vzdělávali v různých oblastech. Jednalo se o webináře, semináře a setkání s odborníky na tato témata: Nové návykové látky mezi mládeží, Psychické problémy dospívajících, Efektivní poradenství ve škole s využitím transakční analýzy, Komunikace ve škole aneb jak odolat manipulaci ze strany rodičů a žáků, Duševní zdraví dětí a dospívajících.

4. Vymezení cílové skupiny

Žáci, rodiče, pedagogové.

Prevence rizikového chování je zaměřena na všechny žáky SPŠ Otrokovice. Oblast preventivních aktivit je dána specifitami každé třídy.

Na třídních schůzkách, popř. individuálně jsou rodiče informováni o průběhu a výsledcích realizace MPP, o chování svých dětí, výskytu rizikového chování a případném výchovném opatření. Spolupráci s rodiči, kontakt třídního učitele a zákonného zástupce považujeme za klíčový. Proto vítáme účast rodičů na třídních schůzkách a dle potřeby taky jejich osobní návštěvu ve škole.

Pedagogové se vzdělávají v rámci DVPP dle svých zájmů a individuálních profesních odborností; všichni třídní učitelé měli k dispozici metodiku pro vedení třídnických hodin s příklady aktivit.

5. Metody a formy práce

Primární prevenci rizikového chování žáků provádíme formou výkladu, besedy, přednášky; pomocí zážitkového programu. V problémových případech pracujeme individuálně s celou skupinou s využitím zážitkové pedagogiky (výchovný poradce a metodik prevence, školní psycholog, externí odborníci). Žáci vyšších ročníků pokračují volně v již započatých tématech, popř. si mohou téma besedy vyžádat.

Nově budeme využívat „Komunikační karty“, zaměříme se na posilování komunikačních dovedností žáků.

ŠMP, VP a školní psycholog poskytují individuální konzultace na svém pracovišti, ve svých kabinetech, kde mají pro tuto činnost potřebné soukromí. Žáci, rodiče nebo učitelé je navštěvují v jejich konzultačních hodinách, popř. si domluví jiný termín, který oběma stranám vyhovuje. Kontakt mohou navázat emailem, zprávou v aplikaci Bakaláři, žáci mohou využít i aplikaci Teams a samozřejmě i telefonicky.

Oba školní metodici prevence, kteří absolvovali specializační studium pro školní metodiky prevence, získali certifikát k provádění diagnostiky školní třídy podle Brauna a na vyžádání třídních učitelů a podle aktuální situace mohou provádět testy „Psychosociální klima třídy B3“.

Vítáme sdílení zkušeností s kolegy z jiných škol realizované v rámci „Šablon“. Především velmi oceňujeme setkávání a předávání zkušeností pracovníků Školního poradenského pracoviště.

Ve škole funguje žákovský parlament, který podle potřeby jedná s vedením školy a mobilizuje žáky v různých aktivitách sportovních, sociálních, kulturních.

Plán akcí zaměřených na prevenci rizikového chování u žáků

Pořadí	Téma	Zajišťuje, pořádá	Ročník
I. pololetí			
1.	Seznamovací kurzy prvních ročníků	Sdružení Atmosféra; DIS Fryšták, tř.učitelé + ŠMP a VP	I.
2.	Besedy: Partnerské vztahy (Partnerství, Manželství, Rodičovství); Rizikové sexuální chování; Komunikace	Ing. Martina Gregorová, Mgr. Pavla Piknerová	I., II. a III.
II. pololetí			
6.	Životní hodnoty, interpersonální vztahy	Ing. Martina Gregorová, Mgr. Pavla Piknerová	II.
7.	Trestní odpovědnost mládeže	PČR	I.
8.	Kariéra, podnikání	Mgr. Iva Vlčková (kar.poradce)	III.
9.	Nultá hodina autoškoly – projekce filmu „13 minut“	Město otrokovice, BESIP	II. a III.
10.	Pomoc potřebným – dárcovství kostní dřeně	Mgr. Iva Vlčková; Z.Wasserbauerová	III. a IV.
11.	Nultá hodina autoškoly beseda se žáky	Projekt BESIP	II. a III.

6. Školní řád

Zakazuje užívání a manipulaci s návykovými látkami ve škole. Upravuje spolupráci s OSPOD a upravuje oznamovací povinnost podle trestního zákona.

Žáci mají stanovena pravidla, mantinely, jasné limity v chování ve škole, které jim od začátku školního roku vymezuje školní řád. Všichni žáci jsou seznámeni na úvodní třídnické hodině s pravidly chování ve škole, kde jsou jasné stanoveny hranice zodpovědnosti.

Pedagogové se během přestávek aktivně podílejí na dohledech nad žáky.

Výchovným nástrojem je udělování pochval a různých ocenění, ale i přiměřená represe a to: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení, vyloučení; snížená známka z chování.

Postup při závažném porušení školního řádu při výskytu rizikového chování žáků ve škole:

- nalezení vhodných svědků
- rozhovor s účastníky nevhodného chování
- vlastní vyšetřování školy
- spolupráce s rodinou
- spolupráce s odborníky
- specializovanými institucemi
- výchovná opatření

- dle charakteru a závažnosti nahlášení Policii ČR a OSPOD

7. Školní program proti šikanování

Šikanování je rozšířený fenomén, který způsobuje mnoho utrpení a bolesti. Zasahuje nejenom přímé protagonisty šikanování, samozřejmě nejvíce oběti, ale má dopad i na kolektivy, rodiče, pedagogy i okolí školy.

Agresori v často naučeném chování pokračují i v dalším životě. U některých šikanovaných dětí se stane šikanování jejich významným hnacím motorem v rozhodnutí, již nikdy se nestát obětí. A tak raději začnou šikanovat sami, nebo se k agresorům přidají.

Pokud zjistíme případ ponižování osobnosti ve škole, postupujeme podle metodického pokynu MŠMT.

Pedagogický sbor je informován, jak má postupovat; viz.Příloha č.1

8. Kultura a prostředí školy

- Od počátku vzniku Covidové pandemie setrváváme na preventivním dodržování doporučení MŠMT - rozdělení výuky do dvou budov, zvláště pro učební a zvláště pro maturitní obory tak, aby se žáci ve škole co nejméně mísili. Z toho důvodu mají obě budovy v rozdílnou dobu stanovenou i polední – obědovou přestávku.
- Žáci mohou polední přestávku trávit na čerstvém vzduchu v areálu i mimo areál školy.
- Především díky žákovskému parlamentu se třídy naší školy přihlásily do projektu „Kdo jiný?“, který je zaměřen na úpravu okolí školy (organizuje JSNS, Člověk v tísni). Žáci pracují na venkovní úpravě relaxačního pobytového prostoru (pingpongové stoly, posezení).
- Je k dispozici posezení v prostoru u občerstvovacích automatů, instalace výdejníku sodové chlazené vody.
- Od začátku školního roku mají žáci kromě žákovského klubu i studovnu.
- Byly zrekonstruovány šatny v budově B školy, žáci celé školy tak již disponují skříňkami.
- Existuje možnost úschovy jízdních kol po dobu vyučování v kolárce.
- Třídy mají své zástupce v žákovském parlamentu.
- Zapojování žáků do různých aktivit školy, města Otrokovic a Zlínského kraje.

9. Výchova k pomoci druhým

Léta vedeme žáky k charitativní činnosti. Naši žáci pomáhají zajišťovat a podílejí se na sbírkách potřebným, na základě vlastního uvážení a podle aktuální situace i v letošním školním roce mohou vykonávat dobrovolnickou činnost při organizaci Adra (doučování dětí v nízkoprahových zařízeních, v azylovém domě pro matky s dětmi, dělají společnost seniorům a handicapovaným lidem v otrokovické Naději).

Někteří naši žáci jsou aktivními dárci krve a další se opět přihlásili do registru dárců kostní dřeně; někteří jsou zapojeni do plnění odznaku vévody z Edinburghu.

Snažíme se, aby se i mezi sebou žáci navzájem chovali empaticky, s porozuměním, ohleduplně. V jarních měsících se opět zapojíme do charitativní pomoci nemocným dětem, do tzv. Srdíčkových dnů.

10. Výchova a vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování mládeže

Účast metodiků prevence Ing. Martiny Gregorové, Mgr. Pavly Piknerové na seminářích a školeních podle aktuální nabídky odborných pracovišť v dané oblasti; předávání získaných poznatků

pedagogickému sboru na pedagogických poradách a při individuálních konzultacích, poskytování metodik.

Vyučující jsou na poradách nebo prostřednictvím emailu informováni o tématech a možnosti účastnit se kurzů a seminářů pořádaných v rámci DVPP.

V aplikaci Team je učitelům poskytována metodická podpora pro vedení třídnických hodin, pro komunikaci se žáky nebo rodiči; jsou jim zde předkládány i metodické pokyny MŠMT pro řešení rizikového chování; naleznou zde odkazy na webináře a další sebevzdělávací aktivity.

11. Spolupráce s rodiči

Rodiče mají možnost komunikovat se školou telefonicky, prostřednictvím Zpráv v aplikaci Bakaláři, prostřednictvím emailu nebo osobně návštěvou ve škole. Mohou kontrolovat docházku svých dětí do školy a v elektronické žákovské knížce sledovat klasifikaci, absenci omlouvat elektronicky v aplikaci Bakaláři. Nabízíme a vítáme individuální schůzky s učiteli. Na třídních schůzkách jsou rodiče informováni i o formě prevence rizikového chování.

V případě problémů se žákem, jsou rodiče školou informováni a přizváni k řešení. Problémy výchovného charakteru mohou konzultovat s výchovnou poradkyní a metodičkou prevence Ing. Martinou Gregorovou, Mgr. Pavlou Piknerovou nebo školní psycholožkou Mgr. Evou Oláhovou.

Zástupce z řad rodičů je členem školské rady SPŠ Otrokovice.

12. Spolupráce s institucemi a organizacemi

- KPPP Zlín (metodik prevence Mgr. Michal Palúch)
- Krajský školský koordinátor prevence. Mgr. Bc. Šárka Kostková
- SPC Zlín, Kroměříž, Valašské Meziříčí
- Sdružení podané ruce
- Policie ČR
- Probační a mediační služba ČR Zlín
- OSPOD Zlín, Otrokovice, Vizovice, Kroměříž, Holešov, Uherské Hradiště
- Oblastní spolek ČČK Zlín
- Úřad práce Zlín
- DDM Sluníčko Otrokovice
- Město Otrokovice
- MADIO z.s. Zlín
- Krajská hygienická stanice Zlín
- ZŠ a SŠ regionu

13. Úkoly pro jednotlivé pracovníky

Mgr. Libor Basel, MBA – ředitel školy je zodpovědný za minimální preventivní program. Vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů zejména zabezpečením poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování. Koordinuje, kontroluje a vyhodnocuje školní preventivní strategii a dbá na začlenění prevence do osnov a učebních plánů. Pravidelně komunikuje se žákovským parlamentem.

Ing. Martina Gregorová a Mgr. Pavla Piknerová – školní metodičky prevence organizují, zajišťují a kontrolují průběh aktivit zaměřených na primární prevenci. Do činnosti ŠMP patří i individuální a

skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání. ŠMP spolupracují s institucemi a organizacemi zabývajícími se problematikou rizikového chování mládeže a sociálně-patologickými jevy.

Mgr. Eva Oláhová – školní psycholog se věnuje individuální práci se žáky v osobních problémech (konzultace, vedení), krizové intervenci a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce, prevenci školního neúspěchu žáků (náprava, vedení, apod.), kariérovému poradenství u žáků. Do gesce školního psychologa patří taky techniky a hygiena učení pro žáky, skupinová a komunitní práce s žáky, koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod., podpora spolupráce třídy a třídního učitele, individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání, konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí, podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole.

Mgr. Iva Vlčková – kariérový poradce, zabývá se profesní orientací žáků, individuální prací se žáky se špatnými studijními výsledky, se žáky, kteří mají zájem o další studium, popř. nejsou spokojeni s výběrem současného oboru, provádí šetření týkající se jejich motivace ke studiu zvoleného oboru a jejich představ o dalším profesním životě. Spoluorganizuje schůzky žakovského parlamentu.

Mgr. Pavla Piknerová - vedoucí předmětové komise společenských věd a českého jazyka; zajišťuje a kontroluje provádění prevence učitelů v hodinách občanské výchovy.

Třídní učitelé – ve vztahu k primární prevenci:

- a) spolupracují se školním metodikem prevence a školním psychologem na zachycování varovných signálů rizikového chování žáků
- b) realizují třídnické hodiny, motivují žáky k dodržování pravidel v souladu se školním řádem a dbají na jejich důsledné dodržování
- c) v rámci pedagogické práce si udržují přehled o zvláštностech osobností žáků třídy a o jejich rodinném zázemí
- d) komunikují se zákonnými zástupci žáků

14. Školní metodik prevence

- koordinuje tvorbu a kontroluje realizaci preventivního programu ve škole
- reaguje na varovné signály žáků, rodičů, učitelů
- řeší záškoláctví, závislosti a další sociálně nežádoucí jevy
- metodicky vede činnost učitelů školy v oblasti prevence, připravuje vzdělání učitelů
- zajišťuje poradenskou činnost
- vede písemné záznamy o rozsahu a obsahu činnosti
- v oblasti prevence se stále vzdělává
- na školní nástěnce prevence doplňuje důležité informace, preventivní materiál, potřebné kontakty, telefonní čísla
- připravuje podmínky pro integraci žáků s poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům
- shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení, v rámci prevence rizikového chování žáků v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

15. Školní poradenské pracoviště

Pro školní rok 2024/2025

- Ing. Tesaříková Alice, Ph.D. - ZŘTV
- Ing. Martina Gregorová – výchovný poradce a školní metodik prevence
- Mgr. Pavla Piknerová – školní metodik prevence
- Mgr. Eva Oláhová – školní psycholog
- Mgr. Iva Vlčková – kariérový poradce

16. Volnočasové aktivity pro žáky školy

Vedou vychovatelé domova mládeže.

- stolní tenis
- hudební (základy hry na kytaru, folklor)
- šachy
- volejbal
- nohejbal
- florbal
- kopaná
- posilování
- badminton
- vaření
- knihovna

Tyto nabízené aktivity jsou uskutečňovány podle aktuálního zájmu studentů.

17. Žákovský parlament

Spolupracuje s vedením školy, s kariérovou poradkyní, metodiky prevence a ostatními pedagogy. Vznáší připomínky a navrhuje nová řešení. Podílí se na výzdobě a úpravě školy a okolí; organizuje „Mikuláše“, „Netradiční vyučování“, je součástí městského žákovského parlamentu. Organizuje žáky v dalších aktivitách na škole i ve spolupráci s městem Otrokovice a městem Zlín.

18. Sport ve škole

Do prevence máme zařazen Vánoční turnaj; chlapci soupeří v sálové kopané a děvčata ve volejbalu. Soutěží o putovní pohár. Pro celou školu učitelé tělesné výchovy organizují v závěru školního roku Sportovní den. V rámci soutěží mezi středními školami se účastníme florbalových klání a soutěží v sálové kopané.

Žáci II. ročníku absolvují ke konci školního roku Letní sportovní kurz v Luhačovicích (cyklistika, lezení, veslování), žáci I. ročníků lyžařský výcvikový kurz; nabízíme Výběrový lyžařský kurz v Rakousku.

19. Aktivity školy

Žáci se s vyučujícími zúčastňují odborných exkurzí i školních výletů. Pedagogové připravují žáky na soutěže a olympiády. Ve škole běží i několik projektů, největší projekt je vědecko-technický park

Experimentárium skládající se z osmi expozic (mechanika, přírodověda, elektřina a magnetismus, jednoduché stroje, energie, chemie, moderní technologie a obráběcí stroje) a 3D kina.

V rámci odborných dovedností žáci druhého ročníku oboru automechanik opět zapojili do projektu „Tatra do škol“, který se ukázal být mimořádně ambiciózním a náročným. Novým úkolem bylo postavit ne jedno, ale rovnou dvě vozidla, Tatra Phoenix 4×4 a Tatra Phoenix 6×6.

Žáci i vyučující se dalším rokem zapojují do projektu Erasmus.

Ve spolupráci s ČVUT, přesněji s Katedrou betonových a zděných konstrukcí, pracovali naši žáci oboru Aplikovaná chemie na projektu „Betonové kanoe“, kterou žáci pojmenovali „51borec“. Kanoe se stala výsledkem tvrdé práce a inovativního přístupu k problematice materiálů; v započaté spolupráci a v této aktivitě budeme pokračovat.

20. Slavnostní ukončení školního roku

Na konci školního roku se všichni žáci, pedagogové a ostatní zaměstnanci školy účastní již tradičního slavnostního shromáždění celé školy, kde ředitel školy Mgr. Libor Basel, MBA hodnotí uplynulý školní rok a oceňuje nejlepší učitele, zaměstnance, žáky a třídní kolektivy za přínos pro školu.

21. Závěr

Minimální preventivní program je zaměřen na ochranu mladých lidí před rizikovým chováním, na jejich výchovu k zodpovědnosti za vlastní chování. Chceme, aby si osvojili zdravé názory, postoje, uměli se prosadit, vytvořit si své pozice ve světě dospělých. Snažíme se v oblasti prevence na naše žáky působit dlouhodobě promyšlenou strategií.

Snažíme se posilovat u žáků zdravé sebevědomí, uvědomění si důležitosti a hodnoty svého zdraví, potažmo zdraví člověka obecně.

Při práci se třídou se budeme snažit vysvětlovat aktuální vývoj ve světě; nadále budeme pracovat se žáky uprchlíky ve snaze usnadnit jim adaptaci v našem prostředí; budeme podporovat žáky v citlivém vnímání odlišností jednotlivců a různých kultur ve společnosti.

Vypracovala: Ing. Martina Gregorová - školní metodik prevence

Otrokovice září 2024

Mgr. Libor Basel, MBA
ředitel školy

Příloha č. 1

Školní program proti šikanování

Výchozí dokument:

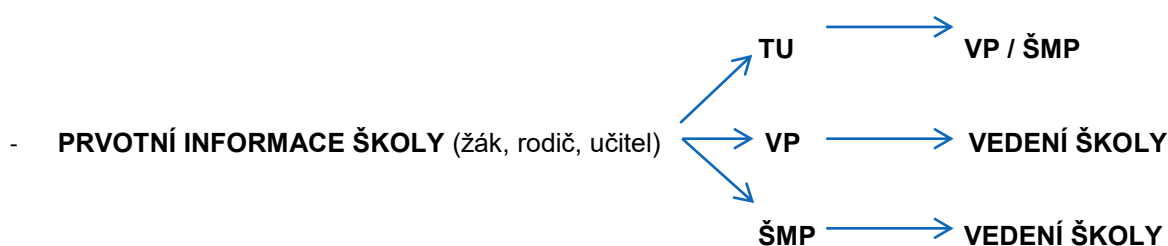
Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Použitá literatura:

(Nová cesta k léčbě šikany - Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál)

- **INFORMAČNÍ KANÁLY** pro přenos informací jsou stanoveny následovně:

- v případě, že prvotní informace získá VP/ŠMP, informuje nejen vedení školy, ale samozřejmě i TU
- v případě, že prvotní informace získá vedení školy, informuje VP/ ŠMP + TU
- VP/ŠMP zodpovídá za předání informací vedení školy, zajišťuje svolání výchovné komise a schůzky se zákonným zástupcem

Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany;
2. rozhovor s informátory a oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření;
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídní hodina:
 - a) efekt metody usmíření;
 - b) oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

Základní krizový scénář pro výbuch pokročilé šikany – Poplachový plán pro tzv. školní lynčování (Kolář, 2011)

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům;

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory;
8. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

D. Léčba

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Nápravná opatření

- Výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy);
- Snížení známky z chování;
- Převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek);
- Vyloučení ze školy při opakování násilí po rozhodnutí výchovné komise;
- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- Ředitel školy podá návrh na OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu;
- Škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

Další práce s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany. V případě potřeby doporučení zákonnému zástupci vyhledat péči pro dítě v PPP, SVP nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů, případně převedení do jiné třídy.

Pro nápravu situace ve skupině je nutné pracovat s celým třídním kolektivem, věnovat čas i těm, kteří přihlíželi, umožnit jim vypořádat se s prožitými traumaty (mlčící většiny či menšiny).

Příloha č. 2

PŘÍKLADY NEPŘÍMÝCH A PŘÍMÝCH ZNAKŮ ŠIKANOVÁNÍ

Nepřímé (varovné) znaky šikanování pro učitele

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Pro rodiče

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechutí jít ráno do školy, dítě odkládá odchod z domova, možno pozorovat strach, ztráta chuti k jídlu
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, popř. střídá různé cesty, prosí o dovoz, či odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechte mě!“
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- dítě je obvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávka, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů, popř. spoluúčast na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silně, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

Příloha č. 3

Rozdíl mezi šikanou a kyberšikanou

Co je šikana?

- jakékoliv chování, jehož záměrem je opakovaně ubližovat, ohrožovat nebo zastrašovat jiného člověka, případně skupinu lidí
- zahrnuje, jak fyzický útok v podobě bití, poškozování věcí, tak i útok slovní v podobě vydírání, nadávek, pomluv, vyhrožování, ponižování
- většina případů šikany mezi dětmi se odehrává ve škole, na cestě do školy, případně v okolí bydliště

Co je kyberšikana?

Už od samotného názvu kyberšikana je zřejmé, že se jedná o specifický druh šikany. Na rozdíl od klasické šikany tváří v tvář, nabízí kyberšikana agresorům nejenom jiné nástroje ubližování, ale specifické virtuální reality obměňují charakter celého procesu šikanování, včetně rolí agresora a oběti.

Podoba kyberšikany např.:

- zasílání různých a krutých e-mailů a SMS zpráv, výhrušné telefonáty nebo obtěžování přes chat
- vytváření webových stránek, které různými způsoby (verbálně, graficky, zvukově) obět šikany uráží a zesměšňuje
- posílání obrázků, fotografií, video nahrávek spolužákům online – kde je oběť zesměšňována a karikována
- vyvěšením pornografických fotografií s tváří oběti na internetu
- případy, kdy agresori získají hesla a identifikační údaje oběti a pod jeho/jejím jménem zasílají ostatním vulgární obtěžující zprávy, fotografie, videa
- fotografování, nahrávání oběti, kdy jsou pořízené záběry posílány spolužákům.

Příloha č. 4

JAK POZNÁM, ŽE MOJE DÍTĚ UŽÍVÁ ALKOHOL NEBO DROGY

- Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
- Má časté výkyvy nálad?
- Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?
- Tráví hodně času ve svém pokoji sám?
- Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?
- Zhoršil se jeho prospěch?
- Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí? Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?
- Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog)?
- Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?
- Lže nebo podvádí?
- Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice? Nejasné vyjadřování a myšlení?
- Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?
- Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?
- Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?
- Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
- Zdá se být méně soustředěno?

Příloha č. 5

DOPORUČENÍ RODIČŮM, JEJICHŽ DÍTĚ MÁ PROBLÉMY S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI

Co dělat

- Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, **neváhejte zavolat lékaře**. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.
- Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii. Jejím základem je **nepodporovat a neusnadňovat pokračující brání drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu** a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch, ještě neznamená, že je neúčinná. Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.
- Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu. To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly, a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. **Vyslechnout dítě ale ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko**.
- Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit. **Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty**.
- Uvědomte si své možnosti. Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. **Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je Vaše šance a síla**. Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že Vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.
- Vytvořte zdravá rodinná pravidla. **Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání**. Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně.
- **Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky**. To se samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně).
- Předcházejte nudě. **Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času**. Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.
- **Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti**. To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže Vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i o změně prostředí.
- **Posilujte sebevědomí dítěte**. Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte ("nelíbí se nám, že bereš drogy") a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu ("vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě"). Je to těžké, je to však nutné. Stejně **nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu**. Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.
- **Spolupracujte s dalšími dospělými**. Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často a vážně míněná hrozba ústavní výchovy, nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.
- Osvědčuje se také, když rodiče dětí s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Dokáží se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.

- Buďte pro dítě pozitivním modelem. K tomu je nutné, abyste mysleli i na své zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a abyste měli své kvalitní zájmy.
- **Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá.** V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.
- Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou shrnuje anglické slovo "tough love". V češtině to znamená "tvrdá láska". Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.

Čemu se vyhnout

- **Nepopírejte problém.** Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na návykové látce.
- **Neskrývejte problém.** Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojení.
- **Neobviňujte partnera.** Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost naštěstí často ano.
- **Nehleďte v dítěti zneužívajícím drogy spojení proti druhému rodiči.**
- **Nezanedbávejte sourozence dítěte zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy.** Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.
- **Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti,** zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.
- **Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte ho.** S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samotné dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže začalo dítě zneužívat pervitin nebo opiáty bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníze a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale také o okolnost, že ukradený majetek slouží špatné věci – totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu dojde stejně.
- **Nedejte se vydírat.** Vyhrožování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že rodiče pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.
- **Nevyhrožujte něčím, co nemůžete, nebo nechcete splnit.**
- **Vyhňte se fyzickému násilí.** Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivdnosti, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.
- **Nejednejte chaoticky a impulzivně.**
- **Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou,** případně, že snižuje dávky a že drogu brzy vysadí. Buďte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.

- **Do nekonečna neustupujte.** Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.
- Nedělejte zbytečně “dusno“. Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.
- **Nezabouchněte dveře navždy.** I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.
- Neztrácejte naději. **Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání.** I hrozivý problém se mnohdy podaří úspěšně zvládnout.

Příloha č. 6

PROČ A JAK ODMÍTAT ALKOHOL A DROGY

(Vybráno z metodiky prim. MUDr. Karla Nešpora)

Kdo neumí odmítat, není svobodný. Kdo si váží sám sebe, snaží se chemii vyhnout. Proč jsou drogy mladým lidem nabízeny? Důvody: vždy ten, kdo nabízí drogu, sleduje svůj zisk. Je dobré si vždy položit otázku: „Proč mi to nabízí?“ a také „Je to v mém zájmu?“ Jak se alkohol a drogy nabízejí? Většinou: tvrzení, že se nic nestane, příp. lež „bude to fajn“ – (za krátké obluzení se však později platí utrpením), časté je odvolání se na to, že tak činí všichni, někdy též skrytý rozkaz „dáš si něco?“, či lichotící „dáte si pivo, dámy?“, jehož cílem je ovšem číšníkův výdělek.

Jak odmítat

1. Odmítnutí vyhnutím se

Je dobré si najít zájmy a koníčky, které nejdou s alkoholem a drogami dohromady. Najít si takové přátele, kteří se alkoholu a drogám vyhýbají. Tak se člověk nebude často dostávat do situací, kde musí odmítat.

2. Nevidím, neslyším

Nabídku prostě ignorovat, situaci ukončit, odejít.

3. Řeč beze slov

Zavrtění hlavou, odmítavý výraz tváře, rychlé ukončení situace.

4. Prostě říci NE!

Podle úspěšné kampaně v USA „Prostě řekni NE!“ Na nabídku energická odpověď NE! bez jakéhokoliv vysvětlování.

5. Odmítnutí s vysvětlením

Je třeba jasně rozlišit, že neodmítám toho, kdo nabízí, ale to, co nabízí, tj. drogu. Vysvětluji, proč drogu odmítám.

6. Porouchaná gramofonová deska

Jedna z technik asertivity, opakování stále jedné věty. Nic se nevysvětluje, nevede se dialog. Opakuje se např. slovo „nechci“ apod.

7. Odmítnutí protiútokem

Nabízející se někdy snaží snižovat sebevědomí toho, komu nabízí drogu, např. „Napij se a nedělej kdovíco“ apod. Místo omlouvání se a vysvětlování lze přejít do protiútku, např. „Ty zrovna rumu nejlepší reklamu neděláš“ apod.

8. Nabídnutí lepší možnosti

Záleží-li nám na druhém, nabídneme mu lepší možnost a uvidíme, o co mu vlastně jde. Např. se mohu vyhnout oslavě, kde se asi bude fetovat a místo toho pozvat přítelkyni do kina apod.

9. Odmítnutí jednou pro vždy

Vhodné použít tam, kde chceme předejít dalšímu nabízení či přemlouvání v budoucnu. Lze kombinovat předešlé způsoby, nebo jednoduše vyjádřit své stanovisko, např. „Nefetuju ze zásady“ či „Dík, já nekouřím“.

10. Odmítnutí jako pomoc

Odmítáním drog člověk zároveň pomáhá ostatním, aby byli lepší. Osobní příklad může ostatní přimět k zamyšlení, člověk se může stát osobností, se kterou druzí nemanipulují, ale která sama udává tón. Lze nabízet i skutečnou pomoc, např. místo uklidňujících prášku před písímkou mohu spolužákovi pomoci se naučit obtížnou látku.

Příloha č. 7

Kontakty na odborníky:

Krajská pedagogicko-psychologická poradna

- adresa: SVIT 22, Jana Antonína Bati 5520, 760 01 Zlín 1
- Pracoviště Zlín; Tel.: 575 570 491 Mobil: 734 780 348
 - Pracoviště Uherské Hradiště; Telefon: 572 551 352, Mobil: 735 107 633
 - Pracoviště Uherský Brod; Telefon: 575 570 596
 - Pracoviště Vsetín; Telefon: 571 411 426, Mobil: 731 663 193
 - Pracoviště Slavičín; Telefon: 575 570 596
 - Pracoviště Kroměříž; Telefon: 575 570 564, Mobil: 703 401 833,605 707 770
 - Pracoviště Holešov; Telefon: 575 570 564
 - Pracoviště Valašské Meziříčí; Telefon: 571 621 643

Linka SOS Zlín

Tel.: +420 577 431 333 **nebo** +420 778 400 170

E-mail: sos@zlin.cz

Policie ČR

Územní odbor Zlín
nám. T. G. Masaryka 3218
760 01 Zlín
tel.: 974 666 535
e-mail: zl.uo.evidence@pcr.cz
nprap. Ivan Mikulka, preventista
tel.: 974 666 208; 702 248 909
e-mail: krpz.tisk.zl@pcr.cz

Středisko výchovné péče Zlín - SVP Domek

Česká 4789, 760 05 Zlín
Tel.: +420 773 481 332, 606 818 818
E-mail: alena.butulova@svpdomek.cz
www.svpdomek.zlin

Městská policie Zlín

Santražiny 3312, 760 01 Zlín
Tel: +420 577 630 501 – 2
+420 778 400 300
www.mpzlin.cz

POLICIE České republiky, obvodní oddělení Otrokovice

nám. 3. května 1342
765 02 Otrokovice
tel.: 974 666 721
zl.oop.otrokovice.evidence@pcr.cz

Probační a mediační služba ČR

Středisko Zlín
Šedesátá 7015/7055, 760 01 Zlín
LHOTKA Vladimír, Mgr.
Vedoucí střediska
vlhotka@pms.justice.cz
734 362 929
www.pmscr.cz

Unie Kompas, o.s.

Pod Stráněmi 2505
760 01 Zlín
E-mail: dotazy@unko.cz

Telefon: 577 434 428

www.unko.cz

Kontaktní centrum Podané ruce

(dříve **Onyx Zlín o.p.s**) nabízí bezplatné anonymní poradenství uživatelům drog a jejich blízkým na telefonu 774 256 540

- Poradenství pro osoby blízké (rodiče, partneři aj.)
- Krizová intervence (i bez objednání)
- Strukturované poradenství a motivační tréninky pro uživatele nealkoholových drog včetně osob s kombinovanou závislostí (droga+...)
- Zajištění návaznosti (léčebná zařízení, psychiatr, psycholog, občansko-právní problematika aj.)
- Začleňování do běžného života (hledání práce, ubytování, vyřizování dokladů...)

Gahurova1563

Zlín 760 01

tel. 774 256 540

e-mail: kcentrum.zl@podaneruce.cz

Podané ruce

Terapeutické centrum ve Zlíně a Centrum komplexní péče pro hazardní hráče ve Zlínském kraji
třída T. Bati 202

763 02 Zlín-Louky

Tel.: +420 777 293 960

E-mail: gambling.zk@podaneruce.cz

<https://podaneruce.cz>

Madio z.s.

Nabízí kurzy, programy pro kolektivy, preventivní programy z oblasti prevence rizikového chování zaměřené na třídu, poskytuje supervize učitelům, poradenství a konzultace učitelům, rodičům, dětem.

Kvítková 3687

760 01 Zlín

Tel.: 577 775 522

info@madio.cz

www.madio.cz

Linka bezpečí (pro děti a studenty)

www.linkabezpeci.cz

E-mail: pomoc@linkabezpeci.cz

Tel.: 116 111

Linka bezpečí (pro rodiče)

www.rodicovskalinka.cz

Tel.: 606 021 021

E-mail: pomoc@rodicovskalinka.cz

Kontaktní centrum Anabell BRNO

Odborníci na nemoci ve spektru poruch příjmu potravy

Tel.: 724 824 619

E-mail: posta@anabell.cz

www.anabell.cz

Poradenské a krizové centrum, p.o.

U Náhonu 5208, 760 01 Zlín

pkcentrum@pkcentrum.cz

<https://pkcentrum.cz>

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Burešov 3675, Zlín
zdvop@pkcentrum.cz
736 510 355

Poradenské centrum

Pracoviště Zlín
pc@pkcentrum.cz
777 219 150, 577 210 809

Krizová pomoc

Divadelní 3354, Zlín
kp@pkcentrum.cz
730 166 862

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Divadelní 3354, Zlín
sas@pkcentrum.cz
703 178 690

Intervenční centrum Zlínského kraje

ic@pkcentrum.cz
774 405 682

Příloha č. 10

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb. a doporučeného třístupňového modelu péče navrhovaného MŠMT:

1. stupeň – individualizovaná pomoc učitele v rámci běžných vyučovacích hodin, monitorování pokroků dítěte (obvykle po dobu 6 měsíců).

2. stupeň – plán pedagogické podpory, pokud nedošlo k úpravě obtíží, je problematika konzultována s pracovníkem školního poradenského zařízení (školní psycholog, školní speciální pedagog), měl by být vytvořen strukturovaný plán pedagogické podpory (vyhodnocen cca. po 3-6 měsících).

3. stupeň – přetrvávají-li obtíže žáka je zapotřebí specializované intervence PPP k potvrzení či vyvrácení diagnóz specifických poruch učení a chování.

Školní neúspěšnost

Nejčastěji má na školní neúspěšnost vliv:

- **osobnost dítěte** - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- **nepodnětné rodinné prostředí**, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)
- **špatná docházka do vyučování** – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

Výkon žáka může být snížen nízkou sebedůvěrou, negativním sebehodnocením či postojem ke škole a emočními, zdravotními či rodinnými problémy.

Za školní neúspěšnost v naší škole považujeme situace, kdy:

- se žákův prospěch v předmětu nebo ve více předmětech výrazně zhorší o 2 stupně (nebo více) ve čtvrtletí nebo pololetí,
- žák ve čtvrtletí nebo pololetí neprospívá v jednom předmětu nebo ve více předmětech (4-5, 5); popřípadě je neklasifikován.

Situaci řeší:

- vyučující předmětu – informují zákonné zástupce a třídního učitele, navrhnou opatření,
- třídní učitel – zajišťuje společné schůzky vyučujících a zákonných zástupců, pořizuje zápis ze schůzky, rozhoduje o potřebě vypracování plánu pedagogické podpory (PPP),
- výchovný poradce – účastní se jednání se zákonnými zástupci žáků a třídními učiteli, pokud jednání podle předchozích odstavců nebyla účinná,
- školní poradenské pracoviště – vyhodnotí příčinu neúspěšnosti a rozhodne, zda se žákem bude nadále pracovat výchovná poradkyně, školní metodička prevence nebo školní psycholog,
- ředitel školy (zástupce ředitele školy) – vede evidenci žáků ohrožených neprospěchem (ve čtvrtletí, pololetí), v případě nutnosti zajišťuje opatření.

S žáky ohroženými školní neúspěšností z důvodu SPU se pracuje v rámci Doporučení KPPP.

U nově podchycených žáků je zjišťována příčina zhoršení prospěchu, může být vypracován Plán podpůrných opatření, v případě přetrvávajících obtíží žákovi může být doporučena návštěva Školního poradenského zařízení.

Za prospěchově slabého žáka je považován žák, který je hodnocen v 1. a 3. čtvrtletí stupněm nedostatečně alespoň v jednom předmětu nebo je hodnocen stupněm dostatečně ve 4 a více předmětech.

V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni rodiče prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce v tomto případě projedná na následující třídní schůzce se zákonnými zástupci prospěchově slabého žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě jejich nepřítomnosti na třídních schůzkách je vyzve k projednání ve škole.

Výchovný poradce individuálně konzultuje studijní výsledky a jejich příčiny také se studentem, třídním učitelem a vyučujícím daných předmětů. Poznatky z těchto konzultací jsou též zahrnuty do Plánu podpůrných opatření, pokud byl vypracován.

V rámci strategie předcházení školní neúspěšnosti spolupracuje výchovný poradce se školním metodikem prevence, kariérovým poradcem a školním psychologem.

V případě potřeby či zájmu také nabízí prospěchově slabému žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP, popř. SVP.

Výchovný poradce se podílí i na koordinaci spolupráce mezi žákem a vyučujícím.

Každý vyučující má určené konzultační hodiny, které jsou vyvěšeny na dveřích jednotlivých kabinetů.

V rámci těchto hodin, po domluvě i mimo ně, umožní studentům individuální nebo skupinové konzultace popř. doučování a doložitelně si vede evidenci žáků a obsah práce s nimi.

Na konci každého klasifikačního období výchovný poradce vyhodnocuje výsledky práce vyučujících s prospěchově slabými žáky a spolupráci s rodiči těchto žáků. Vede evidenci těchto hodnocení.

Škola může spolupracovat i s dalšími subjekty, které by mohly napomoci s řešením problému školní neúspěšnosti. Především OSPOD, zájmové spolky a jiné.

Při jednání se zákonným zástupcem žáka bude vždy vytvořen Zápis z jednání.

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- plán pedagogické podpory (PPP), který odpovídá žákovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním) - stanovení přiměřeného obsahu učiva s termíny konzultací a případného individuálního přezkoušení,
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva PPP – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žákovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování,
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, učební materiály v tištěné nebo elektronické podobě aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva,
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit.

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku.

Příloha č. 11

Metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

[Zakon_c. 65_2017_Sb._o_ochrane_zdravi_pred_skodlivymi_ucinky_navykovych_latek.rtf](#) (1,07 MB)